

Asia: OM 24/41/2015

Nimilain uudistamistyöryhmän mietintö

Yleisiä huomioita

Lausuntonne:

Helsingin yliopiston almanakkatoimisto vastaa suomalaisista nimipäiväkalentereista ja uudistaa niitä viiden vuoden välein. Suomalaisen ja suomenruotsalaisen nimipäiväkalenterin keskeisenä tehtävänä on esitellä näiden kieliryhmien käytössä olevaa nimistöä ja mahdollistaa nimipäivien viettäminen valtaosalle maamme kansalaisista. Tämän vuoksi Yliopiston almanakkatoimistossa tutkitaan ja seurataan tarkasti suomalaisten nimenantoa ja sen kehitystä. Koska toimiston asiantuntemus keskittyy nimenomaan etunimistöön, tässä lausunnossa puututaan ainoastaan mietinnön etunimiä käsitteleviin kohtiin.

Yliopiston almanakkatoimistolla ei ole motiivinaan ohjata suomalaisten etunimikäytäntöä, vaan ainoastaan seurata sitä ja ylläpitää nimipäiväkalentereita kansalaisten nimenannon ja siinä tapahtuvien muutosten mukaisesti. Siksi tyydymme tässä lausunnossa yksinkertaisesti toteamaan, ettei toimistollamme ole tarvetta vastustaa mitään mietinnön ehdotuksista. Pikemminkin koemme ne tervetulleina ja suomalaisen nimenannon käytäntöjä selkiyttävinä.

Mahdolliset kommenttinne:

-

1 luku. Etunimi

Etunimien enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi kolmesta neljään.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne:

Neljän etunimen salliminen lienee maahanmuuttajien moninaisten nimikäytäntöjen vuoksi perusteltua, vaikka valtaväestölle kolme etunimeä riittäisi varmasti yhä hyvin. Monikulttuuristuvassa

yhteiskunnassa on huolehdittava siitä, että jokaisella kieliryhmällä on mahdollisuus oman kieli-identiteettinsä mukaisen henkilönimistön käyttämiseen. Sellaisten etunimien hyväksyminen, jotka eivät varsinaisesti vastaa kotimaista nimikäytäntöä mutta ovat kuitenkin vakiintuneesti suomalaisten käytössä, on 2000-luvun Suomessa samoin realistinen ja kannatettava ehdotus. Lisäksi nimenannon yhteydessä on erityisen tärkeää huolehtia lapsen edusta, mikä onkin mietinnön esityksessä nostettu selkeästi esille.

Etunimien sukupuolisidonnaisuus ehdotetaan säilytettäväksi. Sukupuolisidonnaisuus olisi jatkossakin harkinnanvarainen edellytys, josta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommentit:

Sukupuolisidonnaisuus on nimenannossa syytä säilyttää, mutta sen ei tule nimilaisa olla ehdoton, koska käytännössä etunimet ovat aina olleet nimistössämme osin sukupuolineutraaleja. Lisäksi ymmärrys sukupuolisuudesta on yhteiskunnassamme viime aikoina kehittynyt niin, että lakia on tältä osin syytä väljentää ehdotuksen mukaisesti. Pääsääntönä lienee kuitenkin yhä perusteltua pitää sitä, että samoin kuin henkilötunnuksilla, myös etunimillä on nimijärjestelmässämme kytkös henkilön sukupuoleen.

Lausuntonne 1 luvusta muilta osin:

-

2 luku. Sukunimi

Sukunimiyhdistelmien käyttöönotto ehdotetaan sallittavaksi. Sukunimiyhdistelmät olisivat mahdollisia aikuisille esimerkiksi vihittäessä (10 ja 13 §), mutta tietyissä tilanteissa myös lapsille (6 ja 7 §). Ehdotuksen mukaan sukunimiyhdistelmät olisivat sallittuja myös tilanteissa, joihin ei liity perhesuhteiden muutosta.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit:

-

Käytössä olevien sukunimien suoja ehdotetaan säilytettäväksi entisellään

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommentit:

-

Lausuntonne 2 luvusta muilta osin:

-

3 luku. Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset

Lausuntonne 3 luvusta:

Yliopiston almanakkatoimisto pitää myös mietinnön nimenantoa koskevia menettelytapaehtouksia tervetulleina ja oikeansuuntaisina. Niiden toteutuminen keventäisi epäilemättä nimiasioiden käsittelyä ja sujuvoittaisi hallintoa. Oikeusministeriön nimilautakunta on edelleen tarpeellinen asiantuntijaelin, ja sen asemaa ja tehtäviä on syytä kehittää mietinnön mukaisesti. Nimervalinnan säätelyssä onkin olennaista, että eri puolilla maata asuvat kansalaiset tulevat nimiasioissa kohdelluiksi yhdenvertaisesti.

4 luku. Kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvat säännökset

Lausuntonne 4 luvusta:

-

5 luku. Erinäiset säännökset

Lausuntonne 5 luvusta:

-

6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne 6 luvusta:

-

Liitelait

Työryhmän ehdotukseen sisältyy ehdotus muuttaa rekisteröidystä parisuhteesta annettua lakia muun muassa siten, että laista poistetaan rajoitus, jonka perusteella rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin ei sovelleta nimilain puolison sukunimeä koskeviä säännöksiä. Uusia parisuhteita ei ole enää voinut rekisteröidä 1 päivästä maaliskuuta 2017 lähtien, joten muutos soveltuisi vain rekisteröidyn parisuhteen kuluessa tai parisuhteen purkautumisen jälkeen tehtyihin nimenmuutoksiin.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Pykäläkohtaiset tekniset huomiot:

-

Saarelma-Paukkala Minna
Yliopiston almanakkatoimisto